

Доживљаји Николетине Бурсаћа

Бранко Ћопић

Бранко Ћопић је писац с чијим се делом свако дете пре или касније сретне:

- [Поход на Мјесец](#)
- [Чудесна справа](#)
- [Орлови рано лете](#)

Маштовито и занимљиво представио је дане свог детињства, али и оне касније, обележене ратним недаћама. Његове су приче маштовите и увек садрже неку поруку. Међутим, та непресушна машта је наилазила на различите реакције. Тако је остала забележена анегдота када је Бранко Ћопић отишао у једну сеоску школу где га је дочекало пуно деце која су седела збијено у једној пространој учионици. Пажљиво и у потпуној тишини слушали су Ћопићеву причу о дечаку на змајевим крилима. Изненада се огласио један занесени дечак: „Ала лаже!” Учитељи су нарогушено погледали дечака, а Бранко, шта ће – наставио је да чита своју причу

Збирка приповедака посвећена Николетини Бурсаћу први пут је штампана давне 1956. године у издању „Свјетлости” из Сарајева. Данас многи, нажалост, сумњају у квалитете ове књиге. Повезују је само са Другим светским ратом и притом заборављају да је тај рат део наше историје. Оно што мислим о овој књизи дивно је представљено у научном раду Горана Максимовића:

[Смјехотворни поступци Бранка Ћопића у циклусу прича о Николетини Бурсаћу](#)

На срећу, читаоци ових приповедака врло брзо схвате да је [Николетина Бурсаћ](#) особа која заслужује сваку пажњу.

Иначе, он је заузимао значајно место у ауторовом животу. Толико значајно место да му је посветио читаву збирку приповедака, а неретко га помиње и у својим другим делима. Бранко Ћопић је још првог дана у основној школи упознао Николетину, дугоногу дечачину која је трком парипала узбрдо, према школи, у трку називајући „доброј’тро”. Запамтио је добро овог добродушног незграпног и распасаног дечака који га је љубопитљиво мерио од главе до пете. Можеш прочитати то [ауторово сећање на Николетину](#) на страни „Грмеч”.

Николетина Бурсаћ је више него препознатљив међу другим крајишким борцима у [Другом светском рату](#). Представља упечатљиву особу, изузетно необичну и несвакидашњу и по изгледу и по понашању. Иако је у овој збирци приповедака учесник у рату, приказан је ведро и са дозом хумора. Изазива симпатије код читалаца поступцима, понашањем и реакцијама на догађаје у које се често и случајно нађе.

Давне 1964. године Бранко Бауер је режирао [филм](#) о овом храбром јунаку који је и живот дао за боље сутра свога народа. Погинуо је 1943. године у [на Сутјесци](#) у Петој офанзиви.

Николетина је представљен на занимљив начин и често је у контрасту са другим ликовима, и то не само висином. Највећа је супротност Јовици Јежу, нераздвојном пратиоцу ове праве момчине, кршне и огромне. За разлику од њега, Јовица је низак и згурен, тих, све мери и одмерава, опрезнији је од Николетине, па чак помало и лукав. Никола је тврђи, дивљији, а често и трапав. Наизглед је право гунђало, а у суштини је дубоко осећајан, племенит и брижан. Права добричина! Каткад је наиван, али се не може спорити да је на првом месту заштитник немоћних и нејаких, чак и „мрских” непријатеља. Лице му је често нарогушено, али му је срце велико. Васпитан је на народној поезији и патријархалном моралу. Спремно прихвата новине, иако их често и не разуме. Нажалост, неук је и недоучен, па је често и комичан због те неупућености. Ћопић је посебну пажњу посветио Николиној мајци и његовом заштитничком односу према њој. Мајка му је ситна и жгољава. Згурена је и више личи на зимогрожљиво дете. Нажалост, притиснута животним недаћама, остарела је пре времена. Неке приповетке дочаравају главне психолошких карактеристике овог књижевног јунака. У њима је приказан у својој суштини и поимању света који га окружује.

ВЕЛИКИ ЗАШТИТНИК НЕЈАКИХ

- **БОГ И БАТИНА** – Двојица домобрана, али пре свега људи из народа иако су сарадници окупатора такође су се нашли под Николином заштитом. Његово добро срце није могло да се супротстави мисли да су ови сељаци попут њега самог, изгубљени и заробљени. Дубоко је осећао да и људе у подређеном положају треба поштовати.
-
- **ЉУБАВ И ЉУБОМОРА** – Ситан и неугледан Талијанчић Николо, припадник окупаторске војске, нашао је у Николетини неочекиваног заштитника, јер Николетина није могао да верује да Талијанчић представља мрског непријатеља. За њега је неприкосновена девиза: нејаком увек треба помоћи.
-
- **НЕЗГОДАН САПУТНИК** – Николетина чак пристаје да буде Јеврејин и блесав како би се ослободила страха јеврејска девојчица Ерна. Иако крупан, кршан, незграпан и нарогушен, схвата да се према верској припадности не може судити о људима.
- **ЦРНИ САВЕЗНИК** – Николетина штити и рањеног америчког војника. Не прихвата Јовичину теорију да је црнац печени човек. Њега више брине да ли црнац има мајку која мисли на њега. Иако је први пут видео црнца, знао је да боја коже не одређује нечији карактер и да се људске вредности не могу, и не смеју, мерити бојом коже.

ЉУБАВ САКРИВЕНА ДУБОКО

- **ЗЛОСЛУТНА ИГРА** – Николетина не опрашта Јовици Јежу што је играо усташког шпијуна у позоришној представи. Простодушни Николетина није могао да верује кад је након тог предсказања мио и ведар Ђак, његов Ведроња, погинуо.
-
- **ИГРА** – Николетина се нашао у неочекиваном дијалогу са цуретком од 15 година. Међусобно се задиркују, а Николетина своја осећања прикрива бројним епитетима упућеним 15-годишњој девојчици: лајавица, ждребица, смрад један, насађена на плот, грактава као чавка...
-
- **МИТРАЉЕЗАЦ ГОЛУБИЈЕГ СРЦА** – Храбром митраљесцу Николетини заиграло је срце од погледа у болничарку Бранку. Неочекивано је у њему затреперило дубоко сакривено голубије срце.
-

ЧУДА ОКО НЕВЕРНОГ ТОМЕ

- **ОПРОШТАЈ С КОСОВОМ** – Николетина је стигао до Косова. Опчињен је косовском легендом, кнезом Лазаром, Обилићем и издајством Вука Бранковића. Чак се и посебно дотерао за суерет с Косовом. Кад тамо...
-
- **ПОГИБИЈА ТАНАСИЈА БУЉА** – Неизмерно је изненађење нашег Николетине када је угледао Танасија. Истог оног Танасија који је мртав и коме је он лично држао посмртни говор.
-
- **ЧУДО НАД ЧУДИМА** – Бистри, окретни, ведри Ђак одушевљава све око себе својом глагољивошћу. Све, осим Николетине. Не чуди се Николетина ни слону ни океану, али чуди се...
-

НАРЕЂЕЊЕ ЈЕ НАРЕЂЕЊЕ

- **ОБРАЧУН С БОГОМ** – Николетина безрезервно верује својој команди и – квит. Чак ни Бога нема. А да ли је то стварно тако? Шта о томе мисли његова мајка?!
- **ПРЕДАВАЊЕ О БРАТСТВУ** – У овој приповеци је приказан Николин однос према наређењу да су муслимани, православци и католици браћа. Николетина се апсолутно са тим слаже. Али, кад граната тресне...
У овој збирци налазе се и друге приповетке:

☐ Догађај с мазгом	☐ Необични савезници
☐ Контрола у Бихаћу	☐ Повратак
☐ Надмудривање	☐ Пропаст и пророштво
☐ Развезани Николетина	☐ Сукоб у планини
☐ Сурово срце	☐ Тифусар - реконвалесцент
☐ У друштву с пјесником	

Ако су ти се допале ове приповетке, можеш уживати и у наставку „Несмирени ратник” у коме се налазе следеће приповетке:

☐ Бунар без воде	☐ Женидбе мога стрица
☐ Изузетан доживљај	☐ Крава с дрвеном ногом
☐ Љубавни јади	☐ Наши гоне јазавце
☐ Ниџина ракија	☐ Повратак ратника
☐ Прича о доброј куји	☐ Прича о Римљанима
☐ Стричево кумовање	☐ Трешња с краја рата
☐ Четири цара	